

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

A „Verseczi Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz Laktanya-utca 28. szám. — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés.

Előfizetési díj: egész évre helyben 10 korona. Vidékre 11 korona.

Egyes szám ára 20 f.

Felolós szerkesztő: Perjéssy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner féle könyvnyomdai műintézet Versecz-en — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: petit soronként 12 f. — A nyílt térben egy sor 20 f.

Hirdetések elfogadhatnak minden hirdetési irodában.

XIII. évfolyam.

Vasárnap 1904. évi május 29-én.

22. szám.

Nemzetiségek és a magyarság.*

Irta: **Perjéssy László.**

A magyar nemzet életereje a magyar nyelvben gyökerezik. Ez a nyelv kapcsolja össze érzésben, gondolatban, tömöríti eslekvésben a magyar nemzet minden hű fiát. — Nyelv nélkül nincs nemzet. Elsőrangú feladata tehát magának a nemzettestnek, a társadalomnak, hogy energiájának teljességével, e haza minden fiának, hogy tudásának egész erejével, szívének minden dobánásával működjk a magyar nyelv terjesztése, a magyar kultúra hatalmának növelése érdekében. Nemzetünk életfeltétele ez — e mellett minden kérdés másodrangúvá válik, — „egységes államnyelv nélkül nincs erős, osztatlan nemzet, nincs erős nemzeti szellem.“

Nem szabad pihenni addig a magyar agynak, magyar szívnek, magyar léleknek és tevékenységnek, míg a magyar nemzeti génius szeretett otthont nem lel ebben a hazában, melyet őseink vérükkel szereztek, védtek és tartottak meg ezer éven át. Nem szabad addig nyugodni, míg az Alföld ronairól felhangzó zengzetes édes magyar nyelvünket köröskörül mindenfelé nem visszhangozzák a Kárpátok hegyfalai, az Alpok magyar földre nyuló hegységei, míg nem hangzik mindenütt a négy folyam áldott földjén

Csak ez esetben lesz állandóan és örökre biztosítva az, hogy ezen a földön, bármilyen és vihar közepette, magyar jellegű államalakulás lesz. Ez legyen törekvésünk célja. Hogy ezt elérjük, mennyi, de mennyi feladat vár még reánk! De beszéljenek a számok:

A magyar korona országaiban a legutolsó (1900) népszámlálás adatai szerint 19 és $\frac{3}{4}$ millió (19,254.559) ember lakik, ebből 8 és $\frac{3}{4}$ millió (8,742.301) magyar, 10 és fél millió (10,512.258) pedig más ajku. Vagyis magyar 45.4%, más ajku 54.6%. De ha a tulajdonképpeni Magyarországot tekintjük — s nem számítjuk ide Horvát-Szlavonország népségét — akkor több mint 8 és fél millió a magyar (8,651.120), 8 millió 200 ezer (8,186.735) a nemzetiségek száma. Itt tehát 51.4% magyarral 48.6% más ajku áll szemben. Közel 2 millió, 1180/0 a német; 2 millió a tót, 1190/0; 2 és $\frac{3}{4}$ millió meghalad az oláh, 1670/0; és közel 1 $\frac{1}{3}$ millió (1,386.951) a ruthén, szorb, horvát együttvéve, 920/0.

A magyar faj foglalja el az ország szívét, Soprontól — Nagyváradig, Beregtől — Zalaig és Abaujtól — Szegedig. E hatalmas területen egy tömör területet képez. Magzállva tartja az Alföldet és a dombvidéke-

* Szerzőnek, a szegedi „Dugonits Társaság“-ban felolvasott székfoglaló értekezlete.

ket sőt a tágas és termékeny völgyekben felnyulik a magasabb hegyek közé, sok helyen beekelődik a nemzetiségi tömegbe, biztos előőrsként a magyar állam elő testét, szilárd alapját képező hatalmas nemzet testnek. Ehhez csatlakozik a székely földön élő, szivos kitartású szüntiszta magyarság.

A tótok és ruthének területe a pozsonyi Kis-Kárpátoktól a mármaroszi havasokig terjed.

A románok az ország keleti és délkeleti részét foglalják el, szinte félelmetes tömegben; — míg a németek tömegekben sehol sem jelennek meg, abszolút többségben is csak az egy Moson vármegyében vannak, — egyebütt kisebbséget képeznek, éppenny a szerbek is.

Legtömörőbb a magyarság (100% Borsod és Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyében, Jászberény és Mező-Kövesd táján. Tiszta magyar vármegyék az említettek kivül Csongrád, Győr, Heves, Hajdu, Szabolcs, Somogy, Udvarhely, míg Árva, Liptó, Trencsén, Turóc, Zólyom, Szepes, Krassó-Szörény, Temes, Beszterce-Naszód, Hanyad, Szeben vármegyékben 10%-ot sem éri el a magyarság. A városok közül magyarság tekintetében első helyen áll Hódmező-Vásárhely, aztán jön Kecskemét, Debrecen, Székes-Fehérvár, Szeged, Győr, Komárom, Nagyvárad. Szabadkának már csak mintegy fele; Temesvárnak, Ujvidéknek, Zombornak. Pozsonynak mintegy harmada; Versecznek, Pancsovának csak tízede magyar.

Magyar város van 76, német 20, tót 23, román 8, szerb 5, bolgár 1. Magyar nagyközség — ide tartoznak a régi mezővárosok — van 1016, német 371, tót, román, szerb, ruthén, horvátok együtt 492. A városok lakosságának összehasonlíthatatlanul túlnyomó része magyar, mint ezt e számok megcáfolhatlanul bizonyítják. A magyar terület tömörségét jelenti, hogy a magyar községeknek több mint fele, a román községeknek már csak egy ötöde, a tótoknak $\frac{1}{3}$ -ada, a németeknek $\frac{1}{12}$ -ede egy ajku. A többi 2-3, több ajku. A magyar faj őseréjét bizonyítja az a tény, hogy születési szaporodása 15.22%, míg a romanságé ugyanazon idő alatt csak 7.77%, a tótisége 2.45%. A földbirtokosoknak is több mint fele csak magyar területre. A magyar elem erőre és tömörségre a többi fajokat föltülmulja. A magyar fajnak kulturái, gazdasági és szaporodási föltétele alapja az állam magyar jellegének.

De azért veszedelmes csalódásban ringatnók magunkat, ha a magyar állam végleges konszolidációját már ma biztosított-nak látjuk, midőn a magyar faj a tulajdonképpeni Magyarországán éppen fele az ország lakosságának, a magyar szent koro-

na országaiban pedig kisebbségben van. Tizenkilenc milliót meghaladó népességünk-ből 9 millió nem beszél magyarul, a 10 milliót meghaladó idegen ajkuak közül nem egészen másfél millió érti a a magyar állam nyelvét. A hol a magyar tömören lakik, rendszeren nem törődik hazája nemzeti-ségi viszonyaival, nem is ismeri azokat; nem is képes mérlegelni azokat a veszélyeket, mely a magyar nemzeti államot a nemzetiségi szellem féktelensége által fenyegeti. A viszonyok teljes félreismeréséről eredő és csakis a legnagyobb nemzeti elfogultság állíthatja azt, hogy a politikai színtér bármilyen változása esetén biztosítva van az államalakulat magyar jellege. „A magyar faj helyzete a szlávok és germánok közötti vonalán igen nehéz.“ E két óriási néptörzs hatalmának nyomását érezzük s érzik, tapasztalják különösen azok, akik a nemzetiségi vidékeken élnek, működnek s a kik gyakran látják azt az ellentétet megnyilvánulni, mely a magyar államiság és a nem magyar ajku lakosok közt mutatkozik.

A nemzetiségi kérdést, a fajok harcát a francia forradalom teremtette meg, illetve idézte elő. Az egyenlőség elvét alkalmazták az alkalommal a népekre is, nemzetekre is. A forradalom ledöntötte a történelmi államot, hogy helyére a nemzetiségi államot tegye, a népeket gyűlölségbe, viszályba és háborúba sodorta. A népek közé dobott nemzetiségi kérdés megzavarta a békes együttélést, a nyugodt munkát, háttérbe szorította még a századokon keresztül könnyel és vérrel annyiszor megöntözött vallási kérdést is. A felébredt nemzeti közszellem, a magyar nemzet Geniusa a 19-ik század első felében csodás dolgokat alkotott és a magyar szellem, különösen a 40-es években, erős tért hódított, de e hódítást nem csak megakasztotta, de sőt visszazsörtötte az elnyomás korszakában a hatalom által is protegált nemzetiségi szellem.

Midőn 1867-ben a magyar nemzet visszanyerte önrendelkezési jogát a nemzeti-ségi kérdés iránt való teljes tájékoztatlan-ságával, érthetetlen buzgóságával, a liberálisizmus tulhajtásával saját maga kárára és örök veszedelmére oly törvényeket alkotott, mely egyrészt nemzetiségi államot alkot a magyar államban, másrészt a federalizmusnak nyit tárt kaput s veszélyezteteti az ezredéves magyar hegemoniát. Az egyik az 1868. IX. t.-c. a görögkeleti vallásnak ügyében alkotott törvény, mely a nemzeti-ségi alapon álló szerb és az alkalommal szervezett román egyházaknak eljes autonomiát, — szabad rendelkezést biztosít. — Szerb és román államot teremt a magyar államban s kiszolgáltatja azt a ma már csak 2000 görögkeleti magyart e nemzetiségek beolvasztó hatásának.

A másik az 1868. 44. t. c. a nemzeti egyenjogúság tárgyában. E törvény, bár kimondja, hogy politikai tekintetben a hon minden polgára az osztatlan egységes magyar nemzet tagja, de intézkedéseivel nyelvterületekre osztja közigazgatás, igazságszolgáltatás és közoktatásügy szempontjából a magyar államot. — Megengedi, hogy a nemzetiségek kívánságára a törvényhatóságok belső ügyvitele, a törvényes biráskodások jegyzőkönyvei oly nyelvek legyenek, a mely nyelvet, avagy amily nyelveket a törvényhatósági képviselők 1/5-de kíván. — Jogot ad az egyházközségeknek, hogy iskoláik nyelvét — a középfokban is tetszés szerint határozzák meg, sőt kimondja, hogy az állam köteles oly iskolákról gondoskodni, melyekben a tanulók anyanyelvükön képezhessék ki magukat egészen addig, hol a magasabb akadémiai képzés kezdődik. — Tehát e törvény értelmében az állam köteles felállítani tót, román, német, ruthén, szerb stb. gimnasiunumokat, reáliskolákat, szakiskolákat stb. — Ennek a törvénynek a megalkotása a nemlelkűségnek extazisszerű rohama volt, végrehajtása azonban nemzeti öngyilkosság lenne. — Idegen kultúra ápolása, fejlesztése, a legnagyobb veszedelme a magyar nemzet egységének, nem hiba, de bűn, minden lépés, mely e téren — habár jóhiszeműleg is — történik.

Aki sohasem tapasztalta azt az animozitást, sőt, gyűlölséget, melylyel a nemzetiségek egy része, minden ellen, ami magyar, viseltetik; az szeretettel, gyöngédséggel, fölvilágosítással kívánja a nemzetiségi kérdést megoldani, hasonlóan a fennebb ismertett nemzetiségi törvényhozást szerbül, főül oláhul ajánlani a magyar kulturát, melynek pedig csak egy igaz közvetítője van a magyar nyelv.

A magyarnak az a hiszékeny, bizalomteljes, nyílt szívének és őszinte jellemének megfelelő, egész a naivitásig menő felfogása nem új keletű. — Magyar pénzen — közadakozásból — állítottak fel a hatvanas években gimnasiunumokat, tanítóképezdeket, a melyekben jó tót testvéreink saját anyanyelvükön képezhessék magukat. — Így állították fel kulturális központ gyanánt Nagyrócán a tót nyelvű főgimnasiunumot, tanítóképezdet, és külsőben állt a theologiai tanfolyam szervezése is. Felállítása után rövid idő múlva a legfékevesztettebb izgatást űzte a tanári testület. Felső-Magyarországot »Okoleia« cím alatt külön tótországrésznek tüntették fel, így tanították, rajzolták, címerét, térképét elkészítették. Letépték a magyar nemzeti zászlókat s azokat tót nemzetiségi zászlókkal pótolták, a magyarokat áziai hordának, barbárnak, jöltmenteknek, betolakodóknak nevezték, fanatikus gyűlöletet ébresztettek minden magyar és minden magyar intézmény ellen. Fanatizmusuk annyira ment, hogy a 7-ik, 8-ik osztályban formailag felvett magyar órák után a tanár rendelkezése kiöblítették szájukat a magyar szó után. Végre Tisza Kálmán indítványára Ő Felsője legfelsőbb elhatározásával az iskolákat bezáratta. A magyarság e nagylelkű kísérletének, engedékenységének meglelt a sajnos eredménye, az alig 10 évig fennálló iskola a nemzetiségi eszmékért rajongó intelligenciát bocsátott ki s ma is ez képezi táborukat a tót izgatásoknak, a tót társadalmi mozgalmaknak. Ily végtelen szomorú tapasztalatok után is vannak olyanok, kik azt hiszik,

hogy felvilágosítással, rábeszéléssel, meggyőzéssel megoldják a nemzetiégi kérdést, különösen, ha nyelvükön szólnak hozzájuk. Pedig csalódnak! Nagyon csalódnak! Eddig is az volt az átkunk, hogy mindig alkalmazkodtunk! egyetlen egy oláh, tót, német kedveért az egész társaság — ha a többi tud is magyarul németül beszélt s beszél a helyet, hogy érvényesítendő e honban az egész vonalon a magyar nyelv jogát. Több nyelvű nemzetiségi vidékeken a közös társalgási nyelv ma is a német, dacára annak, hogy az intelligencia csaknem kivétel nélkül tud magyarul. Ez a főoka annak, hogy az egységes magyar társadalom ki nem alakul. Ennek ellenében a már említett s alig egy évtizeden át működő tót nyelvű iskolák tót intelligenciát teremtettek, az intelligencia tót társadalmat létesített, a már meglévő román és szász intelligencia mellé. Pedig a társadalmilag és kulturailag kialakult nemzetiségek többé fel nem bonthatók, megtámadhatlan egészet képeznek. Ahol nemzetiség, intelligencia még nem fejlődött ki, ott nemzeti értelmiségünk elég szilárd alapja a magyar államnak, ahol azonban van már nemzetiségi intelligencia, sőt középosztály, ott a veszély nagy. — »Oda kell vinni a társadalmi ellensúlyokat, az állam és társadalom erejét.« — E helyeken első feladatunk a nemzetitörékvések ellensúlyozása megállása, az izgatás megfékezése.

Könnny és mosoly.

Ha mind egyjüvé tudnák gyűjteni

A könnyeket,

Síró szemekből kiomolva, mi

Alápereg:

En azt hiszem, a földet nemsokára

Elöntené a könnyek tenger-árja.

S ha égő nappá egyesülne mind,

Mind a mosoly,

Mi boldog embereknek ajkain

Dereng, honol:

En nem hiszem, hogy voln' annyi sugára,

Mitől eloszlanék a könnyek árja.

Jögrné Draskóczy Ilma.

NAPI HIREK

Református magyar istenítisztelet.

Ntü. Szabó László Mihály temesvári református lelkész, ma Vasárnap délelőtt 1/211 órákor istenítiszteletet tart az állami főreáliskolában, melyről a híveket ez úton is tisztelettel értesíti az egyház gondnoksága.

A pünkösdi ünnepek. Ritka szép pünkösdi ünnepekben volt az idén részünk. Csupa napfény, ragyogás, derű és vidámság mindenfelé. Tüzes nyári nap tuzott az emberekre, akik természetesen felhasználák a szép időt s ellepték a kiránduló és mulato helyeket. Jutott mindenüvé mulato ember. A templomok szintén telve voltak mind a két napon s különösen nagy, ahitatos közönség vett részt a szép zenés misén, a midon a »Magyar Dalkör« tagjai is közreműködtek.

Eljegyzés. Neukomm Ferencz resiczai posta és táviró-tiszt a múlt napokban eljegyezte váro-ukból Rittinger Hilda kisaszonny.

Hivatalvesztésre ítült jegyző. A belügyminiszter helybenhagyta Temes vármegye fejelemi választmányának azon határozatát, melylyel Miskovics György bavanistai jegyzőt, több rendbeli visszaélés elkövetése miatt, hivatalvesztésre ítélte.

Deputáció. A verseczi kir. törvényszék visszaállítás ügyében városunkból és vidékünkrol nagy küldöttség ment fel Budapestre, hogy a magas kormányal ismételten kérjék egy kir. törvényszéknek Verseczen való felállít-

tását. A törvényhatósági közgyűlés által megválasztott kiküldöttek már kedden éjjel, a személyvonattal felrándultak Budapestre, a többi résztvevők nagyjából szerdán indultak. A vidék részéről a következők vettek részt a küldöttségben: Germánról: Berlován Péter; — Vatináról: Manzin Lajos Zavischi Péter; — Váradáról: Tünea György; — Kis Szredistye: Jovanovits János; — Vojvodincz: Prachtbauer György jegyző; — Podporány: Miloszavlyevics M. bíró; — Szolócza: Popovics F. tiszte; — Temes-Kutas: Schu its F. jegyző; Réthely: Hezler E. jegyző; — Markovecz: Mojze J. jegyző; — Vajkovecz: Berich Vazul jegyző; — Kis Zsám: Alexandresku V. jegyző; — Nagy-Szredistye: Milkov L. tanító; — Nagy Zsám: Sallay Imre, jegyző; — Paull: Weitner Ferencz, jegyző; — Kis-Gáj: Heck Matyas jegyző; — Német-Sztamora Lauer János és Hames J. Karolyfalva, Deta és Mramorák községek nem küldtek megbízottakat, hanem hozzájárulásukat irásban jelentették be. Városi hatóságunkat képviselték: Koszirovits Iván főjegyző, h. polgarmester, Dr. Fazucha István v. főjegyző; Ullmann J. főzámvevő a városatyák közül kiküldettek: Ditsch Péter, Geltmann János, Henberger Bálint, Kirchner Ernő, Dr. Markovics György Müller Oszkár és Veronits József. Képviseltette magát több verseczi pártizmet és testület, úgy hogy a küldöttség 45 tagból állott. A küldöttséget Bajsai Zako Milan főispánunkés Seemayer János orsz. képviselőnk vezették csütörtökön délelőtt először Gróf Tisza miniszterelnök elé, ki a deputációt szívesen fogadta és biztositotta, hogy annak idjében a kérelmet támogatni fogja. Ezután a küldöttség Plosz Sandor igazságügyminiszternél tisztegett, ki szinten megígérte támogatását egyben felhívta a deputáció figyelmét arra, hogy Versecz városa a járásbírósnak sem tud alkalmas helyiséget adni. — Ha egy kis biztatást kapnánk kegyelmős Uram, hogy lesz majdan törvényszékünk — építenék mihiatal mas épületet a járásbírósnak is — jegyezte meg a szonok Koszirovits J. főjegyző hely. polgarmester. Az igazságügyminiszter különben azt is megígérte, hogy le fog küldeni valakit, ki a mi verseczi viszonyainkat itt fogja tanulmányozni. Bernáth igazságügyi államtitkár azt hangoztatta, hogy a közigazgatási kerületek rendezésénél kerülhet csak majd szóba a törvényszékek székhelyeink újabb elhelyezése, különben ő is méltanyolta a versecziek kívánságát. A küldöttség tisztegett meg Nyiri m. kir. honvédmiszternél és Pietrich közös hadügyminiszternél is több katonaságot kérvén. — A közös hadügyminiszter kedélyesen jegyezte meg: hogy adna ő katonát, ha magának is volna — majd valaha, a mikor lesz elég katonája Versecz is kaphat többet belőle, mint a mennyi most van. — Összefoglalva mindent, valami vérmes reményeket nem táplálhatunk arra nézve, hogy mihamar kapunk törvényszéket meg katonaságot. A deputáció küdes különben jó volt arra nézve, hogy Versecz kívánalmait jeledésbe ne menjenek a költég sem olyan igen nagy mint sokan hangoztatják, szívesen megfizeti azt a polgárság ha látja az eredményt. Különös, hogy a fővárosi sajtó alig emlékezett meg monstre küldöttségünkről, alig pár sorban említettek fel, míg a pancsovai deputációról hasabokat irtak A mit Verseczről irtak azt is ö-szekeverték a pancsovai dolgokkal hogy a verseczi deputáció kérte volna a bavanistyai útépitést — meg a drága vasuti kerítés ellen titakozott volna. A tanu-ag ebből az, hogy máskor jobban kell informálni a sajtót, mely ma napsag ugyancsak nagy hatalom!

A verseczi magy. kir. állami főreáliskola ifjusági segítő egyesülete a múlt pénteken Várhelyi Ferencz igazgató elnöke alatt választmányi üést tartott, mely alkalommal a tanári testület tagjain kívül a kúttagok közül Dr. Lichtscheindl Ernő Dr. Seemayer Károly és Joanovits J. vál tagok jelentek meg. Elnök üdvözölvén a megjelenteket, Bauer Vogel Gyula egy. jegyző, majd Dr. Szörényi József egy. könyvtáros végül Halmos Béla egy. pénztáros olvastak fel jelentéseiket, melyekből kitűnt, hogy az egyeület a múlt i-k. évben 50 tanu-ot segélyezett 360 tankönyvvel, 29 tanu-ot ellátott 366 K. értékű téli ruhával és 15 szegény tanu-óert kifizette a tandíjat. Múlt évi bevétele 1503 K. kiadása 682 K. volt. Készpénz vagyona 9402 K. Van az együletnek 78 alapító, 62 rendes és 16 pártoló, Összesen 156 tagja. Az évi rendes közgyűlés elé az ügyvivo alelnök Várhelyi Ferencz által be-

terjesztendő vál. jelentést egyhangúlag nagy tetszés mellett vette tudomásul a vilasztmány és egyben elhatározta, hogy azt sok-zorosítva a közgyűlési meghívó mellékleteként megküldi az egyesület tagjainak. Az évi rendes közgyűlést június hó 19-én fogja megtartani az egyesület, mely valóban megérdemli a közönség istápolását.

A verseczi férfi dalegylet 57 működő tagja, majdnem ugyanannyi pártoló tag kíséretében Pünkösdi szombatján Resiczára rándult, hogy visszaadja a resiczai dalegyletnek verseczi latogatását. A kirándulók élén ott volt Seemayer János országgyűlési képviselő az egyesület elnöke. A kirándulókat ünnepélyesen fogadták már Mörizsföldön is sőt a társaság élén N. Bogsanba jött a resiczai dalegylet küldöttsége Schrittwicz L. elnöke alatt. A fogadtatás Resiczán igen meleg volt. Demel Hugo fotisztartó mondott üdvözlő beszédet. Este a mieink Demel elnöknek, a resiczaiak viszont Seemayer János díszelnöknek adtak szízenadót. Másnap a resiczai vasműveket tekintették meg, este pedig nagy hangversenyt tartottak, mely alkalommal rendkívül kitűntek Nocker Jánost a „Verseczi Magyar Dalkor” karmesterét is remkénekeikt. — Másnap Szekulra randult ki a társaság, megtekintve a vízu.üvek munkálatát — A kirándulás kedves emléke marad mindazoknak, a kik benne részt vettek.

Mulatságok A „Werschetzer Leseverein” június 5-én a városkertben alapítási ünnepélyt és táncmulatságot rendez a „Gewerbe Sängerbund” és „Arbeiter Liederkranz” közreműködésével. A verseczi betegsegélyező egyesület június 12-én tart junalist az Adlerféé pinczénél. — A „Werschetzer Arbeiter Gesang-Verein” tagjai június 4-én a Szőlővenyigében taitanak hangversenyt a szőlőalapjuk javára.

Tornaünnepély. A helybeli all főrealiskola az intézeti torna versenyt június hó 1. én — kedvezőtlen időjárás esetén: június hó 4. én — a város kertben tartja meg. Műsor a pénztárnál lesz ingyen kapható. Az ünnepély 4 órakor kezdődik. Belépődíj (a torna alapjára) 40 filler.

Hírlapírók gyűlése. A vidéki hírlapírók országos szövetsége Kunyi Zsigmond elnökletével pünkösdi hetfőjén tartotta országos gyűlést az „Othon” nagytermében, a tagoknak igen élénk részvétel mellett. Kunyi Zsigmond élesen kikelt a vidéken mindenfelé felbujzó krajaros lapok ellen, melyek az újságírói proklamáciust szaporítják. Szóvá tette az elnök a budapesti újságírói testületnek a vidéki sajtóval szemben tanúsított rögig magatartását is, valamint a kereskedelmi minisztériumnak a vidéki hírlapok irányában a vasúti jegykedvezmények engedélyezése körül követett szűkebb és meg nem érdemelt émbanását. Elhatározták, hogy a szövetség kebeleiben választott bíróságot alakítanak, mely a hírlapok viszaljai esetén hivatva lesz dönteni. — A jövő esztendői közgyűlés megtartására Miskolc városát szemelték ki. A közgyűlést megelőző igazgatósági gyűlésen harminc új tagot vettek fel; az igazgatóságba pedig beváltak az eddigi pottogok sorából Blaskovics Ferenc országgyűlési képviselőt Temesvártól és Sotét Sándor drt. Egerből.

O. M. K. E. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület pünkösdi vasárnapján tartotta meg alakuló közgyűlést. Erre a közgyűlésre az egész magyar kereskedővilág összegyűlt s szinte paratlan lelkesedéssel tömörült az alá a ziszó alá, a melyre az onallo vamberület jelszavát írták. Ugy az elnökké választott Sándor Pál, mint az egyesület minden tagját van hatva attól, hogy a magyar kereskedelem felvirágozása, az ország közgazdasági boldulására egyedül úgy lehetséges, ha meglazulnak azok a bekoszeru kapcsolatok, a melyek Ausztriához vezetnek minket. Igen érdekes, lelkes beszéddel foglalta el az elnöki széket Sándor Pál s különösen beszédének azok a részei keltettek nagy hatást, ahol az onallo vamberület szükségességét fejtegette s kritika tárgyává teszi a kozos konzulatusok mukodését. A közgyűlés kiutalban rendkívüli lelkesedéssel fogadott egy indítványt, amely az onallo vamberület alapján ohajja rendezni Ausztriával való viszonyunkat. Az egyesület titkaranak jelentéséből kitunik, hogy az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesületnek összesen 2317 tagja van, mely 26 vidéki és egy fővárosi kerületre oszlik. Rövid idő alatt ily hatalmas testület!

Az Arany János Társaság ma vasárnap, d. e. 1/211 órakor, a temesvári állami főreál-kola dísztermében felolvasó ülést tart, melynek tárgysorozata a következő:

1. Modern dramaturgia. Székfoglaló. Felolvasza dr. Czirbu-z Géza rendes tag.

2. Koltemények, Székfoglaló. Felolvasza Dénes Karoly rendes tag.

3. Kaland. Humore-zk. Székfoglaló. Felolvasza dr. Brájjer Lajos rendes tag.

Szerkesztői levelezés.

Dr. — es — s. Az ünnepeket Pozsonyban töltöttem, a késedelem a miatt származott. Hazakerkezve azonnal intézkedtem. Üdvözlöt.

— x. y. z. — Az utolsó betűig aláírjuk, úgy van! . . . de még sem adhatuk számára helyet. Van három német lapunk, azok valamelyikében tes-ék közölni, magyar intelligens olvasóközönségünk úgy is régen tisztában van azokkal az állapotokkal, a német ajku köznépet érdeklí legelső sorban az a csinos história.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvoságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalos könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a egbamulatra méltóbb csodaorvoság, mely megmentett ezeket a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férferőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvoságot magyarazó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a haziorvosággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kika fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy kronikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerő-ödés szükséges, csodálatos eredménnyel pyogytja ez évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rogtan elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki írhat rette barhonnán magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvoságot kap magyarazó könyvvel együtt. Írjon meg ma. A csomag olyan szépen be van csomagolva, hogy a tartalmat senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 6903 Elektron Building, Fort Wayne Ind, Amerika. A levelek mindig bermentesítendőek.

4853. — szám 1904 tan.

Hirdetmény.

A verseczi nagyréten való halászati és nádvagási jog f. é. augusztus hó 1-től három esetleg 6 évre a var. tisztartói hivatalban f. é. június hó 27-én deledit 11 órakor tartandó nyilvános árverésen berbe fog adni.

Az árverési feltetelek a városi tisztartói hivatalban a hivatalos órak alatt közszemlére fel-fekszenek.

Versecz, 1904 évi május hó 7. én. polgármester szabadságon: főjegyző hivatalból távol

Pavlovics,
vár. tanácsnok.

A Richter-féle
Liniment Caps. Gum.
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált házi szer, a mely már több mint 34 év óta meg-bizható bedorzószerű alkalmaztatik közszénel, csúszal és meghűléseknel.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevasárlaskor óvatosnak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban „Horgony” véj-jeggyel és a „Richter” cégjeggyel fogadjunk el. — 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Foraktír: **Török József** gyógyszerész Budapesten.
Lichter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szauitók
Rudolstadt.

Gyógyszeráru és mérges anyagok kereskedés.

Drogueria.

Van szerencém Versecz és vidéke Nagy-érdemü közönségének becses tudására jutani, hogy én alól írott Verseczen az Andrassy Sétatéren lévő N. delykovits féle hazban

Drogueria Üzletet

nyitottam, melyben nagy raktart tartok gyogyáru-szerek, különlegességek, költőszerek, gummy eszközök, sebészeti műszerek, stb. — valamint pipere cikkekkel, mint szappanok, illatszerek, gyogy-borok, tnea, rum, ásványvizek, essenciákból likör, rum és pálinka készíteshez.

A Nagyérdemü közönség becses pártfo-gását kérve maradtam tisztelettel

Milutinovich Lajos.

914 — 1904. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fehért-templomi kir. törvényszéknek 1902. évi 461. számú végzése kö-elközítésben Dr. Z. p. i. g. P. ter ügyvéd által képviselt Luceaféru takarék és hitel intézet javára Dr. Olteanu Aurel, Olteanu Zsófia és Maleta Avram ellen k. 300 f. a járuléka ere-jéig 1902. évi október 16-9-én fogantatosított k-elégítési vég-re-hatás útján lefoglalt és 2.553 kor. becsült következő ingó-ságok, u. m: butor és zongora nyilvános árverésen elad-tatnak.

Mely árverésnek a verseczi kir. járá-bíróság 1901. évi V. 700. G számú végzése folytán 300 k. tök. követelés en-ek 1901. évi október hó 1. napjától járó 6% kamattal, 1/2% váltódíjjal és eddig összesen 90 kor. 66 állárben biroilag már megállapított költségek ere-jéig Verseczen alpres la-káán le-n. t. o. eszközzésére 1904. évi június hó 9. ik napjá-nk deledit 9 órája hatandóul kützetik és ahhoz a venni szántékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érutett ingóságok az 1881 évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzítés mellett, a legtöbbet igéruék, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

A menyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalhatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elmenteltetik.

Kelt Verseczen 1904. évi május hó 21. napján.

Fixmann,
kir. bírósági végrehajtó.

4958 — 1904.

Hirdetmény.

A sorozó bizottság Versecz városi sorozó járásban Verseczen a Szőlővenyigéhez címzett vendéglo helyiségében f. é. június hó 6 és 7-én fog működni.

Az 1904 évi ujonczállításra az 1883, 1882 és 1881 években született hadkötelesek vannak felhiva.

E célból a következő napirend állapitta-tik meg.

Június 6-án az 1883 évi születésü vala-mennyi és az 1882 évi születésü hadkötelesek közül a 100 sorszámig felvettek.

Június 7-én az 1882 évi születésü többi hadkötelesek és valamennyi 1881 évbéli szüle-tésűek valamint az idegenek kik itteni állitta-sukra engedélyt nyertek fognak megvizsgáltatni.

A hadkötelesek tartoznak a sorozó bizottság előtt naponként reggel 8 órakor a törvényes következmények terhe alatt pontosan és tisztán megjelenni.

Verseczen, 1904 május hó 9-én.

Pavlovics, vár. tanácsnok.

Semmi mást mint

GLOBIN

börtisztító szert

kellene használni mindenkinek, ki láb-belijének (16k 16) fényt adni és elegin-sau s tartósan fenn-tartani akar a.

Allein. Fabrik Fritz Schulz j. Akt. Ges., Eger i. B. u. Leipzig.

Gyár: NYERGES-UJFALU (Esztergom m.) Sürgőncím: Eternit Budapest. Telefon 12—92. Gyár.: VÖCKLABRUCK (Felső-Ausztria.)

ETERNIT-PALA

AZ BESZT-CEMENT-PALA

HATSCHÉK LAJOS SZAB.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

Eternit Művek Hatschek Lajos Budapest, VI., Andrassy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsi rakomány. — Kérjen ismertetést.

5167 szám 1904.

Árlejtsési hirdetmény.

Versecz thjff. város törvényhatósági bizottságának 1904 május hó 14-én 77 jkvi. 5165 ikt. 1904 sz. a. határozata folytán hogy a községi fiúiskola szomszédságában emelendő két emeletes polgári leányiskolának 91.249 kor. 18 fl. ér költség kezeten belül való létesítésének vállalati utoni biztosítása végett a zárt ajánlati verseny tárgyalást f. é. június hó 1-én délelőtti 11 órára a városhaza nagytermében a következő feltételek mellett kitűzöm:

1. Az árlejtsésben részt vehet minden magyar honpolgár, a ki azonban ha építőmesteri szakképzettséggel nem bír, az árlejtsés megtartása után 8 napon belül köteles egy s a törvényes képzettséggel bíró építést vezető szakembert bejelenteni.

2. Ajánlatok csakis az összes munkákra tehetők s az egy koronás bélyeggel ellátottá, saját kezűleg aláírt lepecsételt ajánlatban világosan, számokkal és betűkkel kúrandó azon árendemény, vagy felülfizetés az előirányzott összegre illetve egységárokra vonatkoztatott százalékokban kifejezve, mely mellett a terv és költségvetés szerinti munkálat végzését ajánlattevő hajlandó elvállalni.

Az ajánlatban kiteendő az is, hogy az építkezés helyén álló régi utcái földszintes helyiség s az udvarban a telep végén fekvő keresztépületik terjedő földszintes épület anyagát mely abban hajlandó ajánlattevő atvenni a varostól.

3. Az 5% készpénzben vág ovadékképes érték papirokban csatolandó.

4. Az 5% bánatpénz nélküli valamint távirati uton avagy utólag beadott ajánlatok, figyelembe nem vétetnek.

5. Az ajánlattevők kötelesek ajánlatukban világosan kijelenteni, hogy az általános és részletes feltételeket ismerik s azokat magukra kötelezőknek elismerik.

6. Az általános és részletes vállalati és építési feltételek a tervek és költségvetések a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

7. A zárt és pecséttel ellátott ajánlatok ezen felirással „Ajánlat a Versecz thjff. város által létesítendő községi polgári leányiskola építkezésére“ f. évi június hó 1-ig d. e. 10 óráig Versecz thj f. város tanácskötő hivatalába nyújtandok be.

8. A beérkezett ajánlatok felett f. é. június hó. 1-én d. e. 11 órákor a városi építészeti bizottság fog dönteni.

9. A város közönsége fenntartja magának a jogot hogy az ajánlatok között tetszés szerint választhasson.

Verseczen 1904 május hó 16-án

Kozzirovics, főjegyző Mark,
polgármesteri helyettes vár. tanácsnok
3221 szám 1904.

Első rendű tüzelőfa, teljes erdei méterekben

kapható naponként az **Opatiezi erdőbe** Delta közelében

Á r a k:

Hasábos tölgyfa	4 50 kor.
Dorongfa I oszt.	3 90 "
" II. " erdei méterenként.	2 70 "
Galyfa rakásonként	1 40 kor.

Tauber és Hübsch
erdőkezelő-ég.

Vendéglői-kert megnyitása.

Tisztelettel jelentem a n. é. közönségnek, hogy a Milleker szállodát, melyet a verseczi Casino a modern követelményeknek megfelelően átalakít, f. évi június hó 1-8 napján átveszem, és mint

„pilzeni söresarnok és kávéház“-at

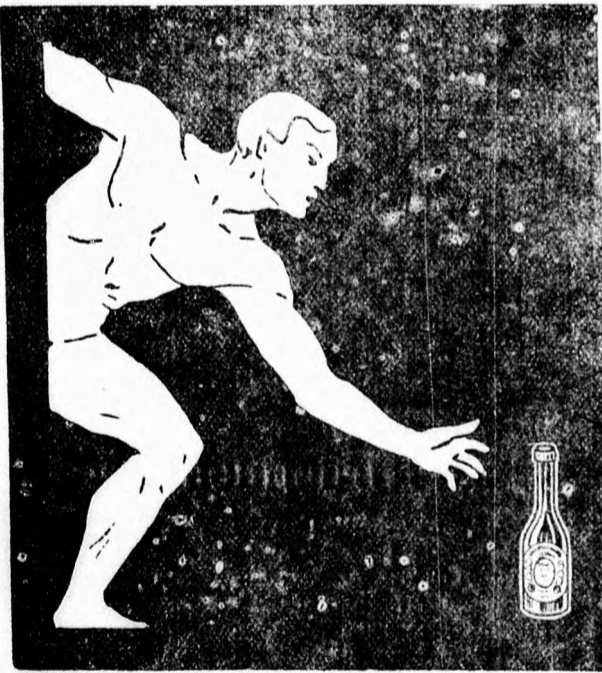
ugyanaz napra megnyitom.

A n. é. közönség ujonnan nyitott helyiségemben a pilzeni polgári söröző, hamisítatlan sörét, természetes jó bort és kiválóan jóízű étkeket találhat s törekvésem leendő a n. é. közönség figyelmes kiszolgálásáról gondoskodni. Kérem a n. é. közönséget, hogy törekvésemben kegyesen támogasson.

Mély tisztelettel

ZWIEDER LAJOS
szálloda-bérlő.

Helyiségemben kedvelt nemzeti zenekar hangversenyez.

BRÁZAY-féle SÓSBORSZESZ

A BRÁZAY-féle sósorszeszszel való borogatásnak nagyon egyszerű a módja. Belemártunk a sósorszeszbe egy darabka vásznat s ezt oda tesszük vagy oda kötjük az illető testrészre.

2589 sz. — 1904.

Hirdetmény.

A himlőoltásról szóló 1887 évi XXII t. c. alapján minden szülő, gyám és általában az, akire gyermek gondozása bízva van köteles — amennyiben a gyermek a valódi himlőbetegségen at nem esett — azt annak első évében himlő ellen beoltatni.

Ugyann-e t. c. alapján a tanintézetek és tanonciskolák növendékei életük 12 évének betöltése előtt újra oltandók.

Az 1903 és 1904 évi március hó 1-je kzt született és még be nem oltott gyermekek általános beoltása folyó évi június hó 5-étől bezárólag június hó 26 ig terjedő időközben minden vasárnap délután 3—4 óráig a városház nagy termében fog eszközoitenni.

Ennélfogva valamennyi szülő, gyám és gyermekgondozó 2—100 korona pénzbüntetési terhe alatt felhívatik, hogy a fent értesített időben született gyermekét a fent kitett időben beoltassa s 7 nap után a siker ellenőrzése céljából a fent említett helyiségbe behozza vagy pedig az esetleg már megtörtént

sikeres beoltásról valamely orvos bizonyítványát az oltóbizottságnak benyújtja.

Szintugy felhívtnak a tanulók és tanoncok szülei és gondozói hogy a 12 éves kort elérendő s még újra be nem oltott, közép vagy tanonci-költ látogató gyermekek újra oltást eszközoitessék s annak megtörténtet orvosi bizonyítványval legkésőbb folyó évi szeptember hó 1-ig igazolják, mely határidő letelte után az újraoltásra kötelesek általános újraoltása az iskolákban fog megtartatni.

Rendőrkapitányság, Verseczen, 1904 évi május hó 1.

Szekeres, rendőrfőkapitány.

Fenti hirdetmény kapcsán az országos orvosszövetség verseczi fiókja közze-teszlmiszerint tagjai lakáson a közönséges rendelő órák alatt magánoltást és magán-újraoltást végeznek és hogy ennek legkisebb díja egyaránt 1 kor. míg az oltandó lakáson végzett oltás vagy újraoltás legkisebb díja egyaránt 3 korona.

Versecz, 1904 évi május hó 1.

Dr. Buro Péter, titkár. **Dr. Fitz Sándor,** c'nök.